

VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
MEGYEI JEGYZŐ

8200 Veszprém, Megyeház tér 1. Tel.: (88)545-021, Fax: (88)545-012
E-mail: jegyzo@vpmegye.hu

Szám: 02/2-13/2021.

E L Ő T E R J E S Z T É S

a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetben
a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
feladat- és hatáskörében eljáró Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke
részére

Tárgy: A 2021-2027 közötti uniós fejlesztéspolitikai ciklus Partnerségi Megállapodása,
operatív programjai, valamint Magyarország Helyreállítási és
Ellenállóképességi Tervének előzetes véleményezése

Az előterjesztés előkészítését koordinálta:

Dr. Imre László, megyei jegyző

Az előterjesztés előkészítésében részt vett szervezet, személy:

Főépítési, Területfejlesztési és Területrendezési Iroda
Fabacsovics Zoltán, megyei főépítész, irodavezető
Arnold György, területfejlesztési referens

Tisztelt Elnök Úr!

Ágostházy Szabolcs Innovációs és Technológiai Minisztérium Európai Unió Fejlesztésekért Felelős Államtitkára 2020 december 14-én kelt levelében az alábbi tájékoztatást adta:

„A 2021-2027 közötti uniós fejlesztéspolitikai ciklus tervezéséről 2020. október 30-án társadalmi egyeztetést kezdeményeztünk, amelyet időközben kiegészítettünk a Next Generation EU Eszközhöz tartozó nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv konzultációs folyamatával is. Az elmúlt hét évben rendelkezésre álló uniós forrásokat sikeresen használtuk fel. A források megjelentek a magyar gazdaság vérkeringésében, elősegítve a családok életminőségének további javulását és az ország erőteljes gazdasági növekedését. Ezekre az eredményekre alapozva a következő ciklusban is a magyar emberekkel és a kiemelt szakmai és civil szervezetekkel együtt folytatjuk tovább Magyarország építését.”

Levelének további részében felkérte a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlését, mint fontos partnert, hogy vegyen részt a közös tervezésben, és véleményezze a következő időszak stratégiai kereteit kijelölő Partnerségi Megállapodás, az operatív programok és Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének tervezeteit.

A dokumentumok tartalmi összefoglalói a www.palyazat.gov.hu oldalon érhetőek el.

A dokumentumok teljes terjedelemben a társadalmi egyeztetés későbbi fázisában kerülnek feltöltésre.

I.

Partnerségi Megállapodás

A Partnerségi Megállapodás mutatja be Magyarország fő kihívásait és kitűzi fejlesztési prioritásait. Rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források hogyan fogják támogatni Magyarország és az Európai Unió stratégiai céljait és meghatározza az uniós források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit.

- Az **Intelligens Európa** célkitűzés keretében a gazdaság versenyképességének, a termelés hatékonyságának javítása, a kutatás-fejlesztés-innováció, vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások és a közszolgáltatások digitalizálása támogatása cél.
- A **Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa** célkitűzés a gazdaságosan és környezetileg is fenntartható energiatermeléssel és biztonságos hálózatokkal, intelligens megoldásokkal, megújuló és bővülő kapacitású közművekkel, tisztább üzemű városi közlekedéssel támogatja környezeti és természeti erőforrásaink fenntartható használatát.
- A **Jobban összekapcsolt Európa** célkitűzés keretében a gyors és kényelmes közúti, kerékpáros és vasúti közlekedés összekapcsolt, új generációs infrastruktúrájának megteremtése kerül támogatásra.
- A **Szociális Európa** célkitűzés a gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes társadalom megalapozását szolgálja munkaerőpiaci beavatkozásokkal, az egészségügy, köznevelés, szakképzés, felsőoktatás és a szociális intézményrendszer fejlesztésével, valamint a társadalmi felzárkózás és esélyegyenlőség támogatásával.
- A **polgárokhoz közelebb álló Európa** célkitűzés beavatkozásai a területi elmaradottság csökkentésére és a települések élhetőségének javítására koncentrálnak a település-, városfejlesztés támogatásával, a térségi gazdaság fejlődését támogató célzott humán és infrastruktúrafejlesztésekkel, a turizmus fejlesztésével.

II.

Operatív programok:

Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP)

A versenyképesség növelésének egyik horizontális dimenziója egy olyan működési környezet megteremtése, amelynek kialakítása követi a kor, a technológia és a gazdasági-társadalmi igények fejlődését. E működési környezet (infrastruktúra) egyik markáns eleme a közszolgáltatások rendszere. A gazdasági és társadalmi versenyképesség megtartásához, illetve növeléséhez elengedhetetlen a közszolgáltatások hatékony és a lehető legmagasabb szintű elektronizált és automatizált működése, fejlesztése. Ezek a feladatok kapnak helyet a Digitális Megújulás Operatív Programban, amely a Közigazgatás- és Közszolgáltatási Fejlesztés Operatív Program (KÖFOP) folytatásának tekinthető a digitális fejlesztések vonatkozásában.

Humánfejlesztési Operatív Program (HOP)

Az Európai Unió kohéziós politikájának alapvető célja, hogy csökkentse a régiók fejlettségbeli különbségeit és megteremtse a hosszú távú gazdasági növekedés feltételeit valamennyi tagállamában. A kitűzött cél, azaz a közösségi kohézió elérése érdekében az egyes régiók gazdasági konvergenciája mellett nélkülözhetetlen a szociális és jóléti egyenlőtlenségek felszámolásának támogatása. A Humánfejlesztési Operatív Program (HOP) célja a szociális felzárkózás támogatása Magyarországon.

Magyar Akvakultúra fejlesztési Operatív Program (MAKOP)

Cél a fenntartható, innovatív technológiákat alkalmazó hazai halgazdálkodás előmozdítása, a termelői bázisok és a halgazdálkodással foglalkozó vállalkozások fejlesztése, a fogyasztók minőségi haltermékekkel való ellátása.

Mobilitás Operatív Program (MIOP)

Az Európai Bizottság által meghirdetett Európai Zöld Megállapodás célul tűzi ki a fenntartható és intelligens mobilitásra való áttérést, tekintve, hogy a közlekedés felelős az Unió üvegházhatású-gázkibocsátásának negyedéért, és ez az arány egyre nő. Ezek a feladatok kapnak helyet a Mobilitás Operatív Programban (MIOP), mely az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) folytatásának tekinthető.

Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP)

A 21. századi világgazdasági folyamatok következtében a magyar vállalkozások termelékenység- és hozzáadott érték növelési kényszerben vannak, amely szükségessé teszi a technológiaváltást, a digitalizációt, az innovációs képességek és a munkaerő fejlesztését számukra. A 2021-2027 közötti időszakra szóló Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP) a 2014-2020 között végrehajtott Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) folytatásának tekinthető, stratégiai irányait a Magyarország Kormánya által 2019 őszén elfogadott, „A magyar mikro-, kis- és közepes vállalkozások megerősítésének stratégiája 2019-2030” (KKV Stratégia) című dokumentum jelöli ki.

Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának területi alapú, térségi és települési fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. A program elsődlegesen a helyi önkormányzati fejlesztéseket finanszírozza, valamint szerepet vállal a kiemelt térségek és gazdasági zónák fejlesztésében és az elmaradott térségek felzárkózásának támogatásában is.

Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP)

A globális kihívásokra, így az éghajlatváltozásra, a környezetszennyezésre, a biológiai sokféleség csökkenésére, a természeti erőforrások túlzott kihasználására egyre kevésbé adhatóak elszigetelt szakmai válaszok. A Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP) a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) folytatása, és a felsorolt problémák helyi kezeléséhez, a klímasemleges gazdaság eléréséhez kíván hozzájárulni. A ZIKOP több újdonsággal is bővül, ilyenek például a körforgásos gazdaság, a vízvesztesség csökkentés, a zöld és kék infrastruktúrák, a helyi energiaközösségek vagy az ún. igazságos átmenet.

III.

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve

Az Európai Unió nyújtotta Helyreállítási Alap megadja a lehetőséget arra, hogy a tagállamok a koronavírus okozta járvány következményeit enyhítsék, és újra növekedési pályára állhassanak. Az uniós eszköz főként állami beruházások és reformok felgyorsítását célozza meg. Ehhez igazodva Magyarország elkészítette a Helyreállítási és Alkalmazkodási Tervét, mely a járvány gazdasági és társadalmi hatásaira reagál, emellett a zöld és digitális átállást segíti elő. A terv 9 komponensből áll, a program finanszírozásához szükséges becsült forrásigény 5760 milliárd forint. A program költségvetésének harmada közlekedésfejlesztést, míg egyhatod része az egészségügy fejlesztését érinti.

A. komponens – Demográfia és köznevelés

Magyarország demográfiai célkitűzése, hogy középtávon az egy szülőképes korú nőre eső születések száma elérje a 2,1-et, ezzel biztosítva a népességszám fenntarthatóságát. Ennek érdekében az elmúlt évtizedben Magyarország számos születést támogató és ösztönző programot indított (pl. Családvédelmi Akcióterv).

B. komponens – Egyetemek megújítása

A reformok között szerepel az egyetemek komplex fejlesztése, a felsőoktatási finanszírozás megújítása.

C. komponens – Felzárkózó települések

A komponens átfogó célja az objektív kritériumok alapján beazonosított 300 leghátrányosabb helyzetű település komplex és integrált megközelítésű fejlesztése, a gazdasági-társadalmi és területi-alapú hátrányok csökkentése, különös tekintettel a COVID-19 világjárvány következményeire

D. komponens – Vízgazdálkodás

Kiemelt gazdaságpolitikai cél a magyar mezőgazdaság versenyképességének, hozzáadott értékének és jövedelemtermelő képességének növelése, valamint a klímaváltozás mezőgazdasági termelésre gyakorolt egyre erősödő hatásának csökkentése

E. komponens - Fenntartható zöld közlekedés

Az infrastruktúra és szolgáltatási reform célja, hogy a vasúti közlekedés utas számát és a közlekedő vonatok számát a nagyvárosi térségekben és a nagyvárosi térségek között egyaránt a kétszeresére lehessen növelni

Logisztikai reform célja, hogy Budapest, mint Közép-Kelet-Európa áruszállítási csomópontja a zöld mobilitás területén is javítson a versenyképességén.

A Zöld Busz Program keretében a közösségi közlekedésben résztvevő autóbusz állomány cseréje tervezett tiszta járművekre a hazai elektromos buszgyártás ösztönzésével, az üzemeltetett buszok átlagéletkorának, a buszos közlekedés károsanyag-kibocsátási értékeinek és fenntartási, üzemeltetési költségeinek csökkentésével, továbbá az utazási szolgáltatások minőségének javításával.

F. komponens – Energetika (zöld átállás)

Az energetika (zöld átállás) komponens célja az energiaszektor dekarbonizálása, így hozzájárulva az EU 2030-as klímavédelmi célkitűzéseinek magyarországi teljesüléséhez, a 2020-as országspecifikus ajánlásokban foglalt energetikai javaslatok gyakorlatba ültetéséhez és az energiaszektor digitalizációjához okos eszközök használatával. Három fő reformterület tartozik ide: A villamosenergia-rendszer rugalmasságát növelő és az időjárásfüggő megújuló alapú áramtermelés integrációját elősegítő fejlesztések támogatása, az Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszer bevezetése, és a lakossági megújulóenergia-beruházások elősegítése.

G. komponens - Átállás a körforgásos gazdaságra

Az átállás a körforgásos gazdaságra komponens reform elemei a hulladékgazdálkodást, az ipari szektort és a 2000 lakosnál kisebb települések szennyvíz kérdéskörének megoldását ölelik fel. A reformok célja, hogy a körforgásban tartsák a természeti erőforrásokat és minimalizálják a hulladékká váló anyagok mennyiségét. Erre alapozva új és fenntartható versenyelőnyöket építhetünk ki, ellenállóbbá válunk a szűkös erőforrásokkal és ingadozó árakkal szemben.

H. komponens – Digitalizációs reform a versenyképesség szolgálatában

A magyar digitális ökoszisztéma gyengébben teljesít az európai uniós átlagnál és olyan kihívásokkal áll szemben, mint az alacsony arányú szuperszámítástechnikai (HPC) kapacitás, a vállalati digitalizáció elmaradott szintje vagy az internetet nem használó lakosság magas aránya. Ebből kifolyólag Magyarország célkitűzése az állampolgárok, vállalkozások és az állam felkészülése a digitális kihívásokra, korszerű technológiák alkalmazására, különös tekintettel a mesterséges intelligenciára.

I. komponens – Egészségügy

Az egészségügy komponens célja a minőségi egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének javítása az infrastrukturális, humánerőforrás és informatikai feltételek megteremtése révén. A lakosság egészségi állapotának javítása, egészségben eltöltött életéveinek növelése elengedhetetlen a gazdasági versenyképesség szempontjából. Mutatószámaink még elmaradnak az uniós átlagtól, így szükség van a reformokra.

Tisztelt Elnök Úr!

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § (1) bekezdés ac) pontja szerint a megyei önkormányzat előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét vagy a fővárost érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat.

Ezen törvényi felhatalmazás a Veszprém Megyei Önkormányzat feladatává teszi a véleményezést, amely feladat és hatáskör gyakorlója a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének a Veszprém Megyei Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2013. (II. 20.) önkormányzati rendelete 2. függelékében foglaltak alapján a Megyei Közgyűlés, átruházási jogkör nélkül.

A Kormány a 478/2020. (XI. 3.) Korm.rendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében 2020. november 4. napjával Magyarország egész területére ismételten veszélyhelyzetet hirdetett ki, majd a veszélyhelyzet hatályát a koronavírus-világjárvány második hulláma elleni védekezésről szóló 2020. évi CIX. törvény hatályvesztéséig, 2021. február 8-ig meghosszabbította.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.véd. tv.) 46. § (4) bekezdése szerint:

„Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei

község elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.”

A Kat.véd.tv. fent hivatkozott rendelkezése egyértelműen kimondja, hogy veszélyhelyzetben a község feladat- és hatáskörét a megyei község elnöke gyakorolja.

A 2021-2027 közötti uniós fejlesztéspolitikai ciklus Partnerségi Megállapodása, operatív programjai, valamint Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének előzetes véleményezésével kapcsolatban - az elnöki döntés előkészítése érdekében - a Veszprém Megyei Önkormányzati Hivatal kialakította szakmai javaslatát, melyre tekintettel kérem Tisztelt Elnök Urat, hogy az előterjesztést áttanulmányozni és az alábbi határozati javaslatról dönteni szíveskedjen:

**a Veszprém Megyei Önkormányzat Községének
..../2021. (I. ...) MÖK határozata**

A 2021-2027 közötti uniós fejlesztéspolitikai ciklus Partnerségi Megállapodása, operatív programjai, valamint Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének előzetes véleményezéséről

A Veszprém Megyei Önkormányzat Községének feladat és hatáskörében eljárva a Veszprém Megyei Önkormányzat Községének Elnöke a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzetben, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az alábbi határozatot hozza:

1. A Veszprém Megyei Önkormányzat Községének Elnöke e határozatban rögzíti a 2021-2027 közötti uniós fejlesztéspolitikai ciklus Partnerségi Megállapodása, operatív programjai, valamint Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének véleményezési anyagával kapcsolatos előzetes véleményét:

Általánosságban megállapítható, hogy a tervezett programok átfogó, társadalmasításra került anyagai összhangban állnak a megye fejlesztési koncepciójában is megfogalmazott jövőképevel, így annak megvalósulását a tervezett programok érdemben segíteni tudják.

2. Partnerségi Megállapodás

A dokumentációban foglalt célkitűzésekkel - a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a területi egyenlőtlenségek csökkentése - mellett egyetértek. Megyénk kiemelt fontosságúnak tartja a társadalmi felzárkózás és esélyegyenlőség kiemelt támogatását.

3. Operatív programok

a) Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP)

Az operatív programban szereplő célkitűzésekkel maradéktalanul egyetértek. Az egyedi célkitűzésekkel kapcsolatosan észrevételt javaslat nem merült fel.

b) Humánfejlesztési Operatív Program (HOP)

Egészségügyi fejlesztések prioritási tengelyhez kapcsolódóan:

Veszprém megye legkevésbé fejlett és gazdasági társadalmi problémákkal leginkább terhelt aprófalvas térségeiben fontos az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése.

Javaslom, hogy a programozás során a mobil szűrő szolgáltatások és egészségügyi szolgáltatások eszközszerének megteremtése is kerüljön támogatásra.

c) Magyar Akvakultúra fejlesztési Operatív Program (MAKOP)

Az operatív programban szereplő célkitűzésekkel maradéktalanul egyetértek. Az egyedi célkitűzésekkel kapcsolatosan észrevételt javaslat nem merült fel.

d) Mobilitás Operatív Program (MIOP)

Tudva azt, hogy a (TEN-T hálózatok kivételével) közúti közlekedés fejlesztését nem tekinti prioritásnak az EU a 2021 – 2027 közötti időszakban, de felismerve azt a tény, hogy a magyar gazdaság fejlődését jelentős mértékben akadályozza egyes települések és térségek rossz közúti elérhetősége és a közlekedésbiztonság alacsony színvonala, **javasoljuk, hogy készüljön kiegészítő jellegű, döntően hazai források tervezett felhasználására épülő közlekedésfejlesztési program a 2021 – 27 időszakra.** A program kifejezetten a nemzeti szempontból fontos közlekedési – köztük kiemelten az EU által kevésbé preferált nem európai jelentőségű közúthálózati elemek - fejlesztésére irányuljon és tartalmát tekintve szorosan kapcsolódjon az EU által is támogatott operatív programokhoz.

e) Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP)

Megyénk kiemelt fontosságúnak tartja a K+F+I tevékenységek fejlesztését és ehhez megfelelő kiinduló alapokkal (egyetem, működő, eredményes innováció-támogató tevékenységet végző klaszterek) rendelkezik.

Turizmus, örökségvédelem prioritási tengelyhez kapcsolódóan fontosnak tartom **a Balaton és a Bakony térségének összehangolt fejlesztését, ennek körében Veszprém Megyei Jogú Város fejlesztéseinek pozícionálását,** különös tekintettel arra, hogy Veszprém elnyerte az Európa Kulturális Fővárosa 2023 címet.

f) Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

A VMOP tartalmába a megye releváns fejlesztési elképzelései beilleszthetők.

A helyi gazdaságfejlesztés támogatása intézkedés közlekedési infrastruktúra fejlesztése beavatkozás keretében legyen lehetőség a településeken átmenő utak belterületi szakaszainak fejlesztésére is.

g) Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP)

Az ZIKOP tervezete alapján a támogatásban részesülő célok mindegyike fontos.

A megye fejlesztési koncepciója kiemelt célként kezeli a természeti, táji és környezeti értékeinek védelmét és azok fenntartható hasznosítását, többek között pl. a jelentős megújuló energia-potenciál kiaknázását.

„A megújuló energiák ösztönzése” intézkedéshez kapcsolódóan javaslom a **szél energiájára épülő energiatermelés** (szélerőművek) beemelését a támogatásban részesülő technológiák közé, ez a megye számára jelentős potenciált jelent.

4. Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve

A COVID-19 okozta világjárvány következményeinek enyhítését célzó tervben nevesített 9 komponens erősítésével egyetértek.

Veszprém megye aprófalvas térségeit kedvezően érintheti a Felzárkózó települések komponensében szereplő célkitűzés, mely a 300 leghátrányosabb helyzetű település komplex és integrált megközelítésű fejlesztésére vonatkozik.

A Fenntartható zöld közlekedés komponens érintően a Zöld Busz Program keretében a közösségi közlekedésben résztvevő autóbusz állomány cseréje tiszta járművekre nagyban segítheti a helyi közösségi közlekedéssel érintett Veszprém megyei települések polgárai által elvárt utazási szolgáltatások megvalósítását.

5. A Veszprém Megyei Önkormányzat a további véleményezési eljárásban részt kíván venni.
6. A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke ezen határozatban kialakított előzetes véleményről az érintetteket tájékoztatja.

Határidő: 1-5. pontok esetében: azonnal
6. pont esetében: 2021. január 29.
Felelős: Polgárdy Imre, a megyei közgyűlés elnöke

Veszprém, 2021. január 25.

Dr. Imre László s.k.
megyei jegyző